



**SNACKA TRYGGT OM VÅLD MOT BARN**

**Hej skolläda!**



**Rädda Barnen**

**BARNAFRID**  
LINKÖPINGS UNIVERSITET



MED  
STÖD  
FRÅN

**ALLMÄNNA  
ARVSFONDEN**

Hej skolledare!

Hur arbetar ni för att upptäcka och bemöta barn som utsatts för våld? Frågorna är ofta många, när det finns oro för ett barn. Därför har vi tagit fram **Snacka tryggt** som gör det lättare att prata om våld mot barn, för både vuxna och barn i skolan.

Våld mot barn kan vara fysiskt och psykiskt. Det kan handla om försummelse, utnyttjande och sexuella övergrepp. Att behöva uppleva våld mellan vuxna i sin närhet är också våld mot barn. De barn som vågar berätta vänder sig ofta till en kompis. Men många barn säger inget.

Därför har vi tagit fram **Snacka tryggt** som gör det lättare att prata om våld, för både vuxna och barn i skolan. Materialet kan användas i grundskolan och anpassad grundskola från årskurs 4. Upplägget har tre steg som bygger på varandra och alla behövs. Det gör att alla får kunskap utifrån sin roll och sina förutsättningar.

## **SNACKA TRYGGT STEG FÖR STEG:**

### **1. RUSTA ALLA VUXNA**

Snacka tryggt ger alla vuxna i skolan grundläggande kunskap om våld mot barn för att de ska kunna upptäcka och bemöta barn som utsatts för våld. Alla vuxna ges möjlighet att öva på svåra samtal. Upplägget hjälper er också att etablera kontakt med socialtjänsten och ger stöd för rutiner på skolan vid oro för ett barn.

### **2. KLASSRUMSMATERIAL FÖR ELEVER**

Att på ett tryggt sätt lyfta temat våld i klassrummet, är ett steg på vägen för att ge barn ett språk och göra våld lättare att prata om. Det ger också barn ökad kunskap om vad våld är och deras rättigheter. Genom fyra lektionspass för elever från årskurs 4 får vuxna och barn tillsammans rita, skriva, titta, tänka – och snacka!

### **3. STÄRKA ELEVHÄLSAN**

I årskurs 4 eller 5 genomförs elevhälsosamtal med alla elever. Rutinfrågor om våld saknas ofta vid dessa samtal. Därför har våra psykologer på Centrum för stöd och behandling på Rädda Barnen tagit fram ett enkelt frågeformulär med rutinfrågor om våld tillsammans med en vägledning om vad som kan vara bra att tänka på.

På nästa sida hittar du en checklista för de tre stegen och uppskattad tidsåtgång. Vi har försökt hålla det kort och enkelt så att upplägget går att ta del av tillsammans på en studiedag eller på två arbetsplatsträffar till exempel. Allt material hittas på [raddabarnen.se/snacka-tryggt](http://raddabarnen.se/snacka-tryggt).

Låt oss gärna veta vad du tycker och stort lycka till!

Rädda Barnen och Barnafrid



**Rädda Barnen**

**BARNAFRID**

LINKÖPINGS UNIVERSITET



**ALLMÄNNA  
ARVSFONDEN**

# SNACKA TRYGGT STEG FÖR STEG

Alla vuxna i skolan är viktiga för att skapa trygghet. Därför riktar sig Snacka tryggt till alla vuxna: lärare, fritidspedagoger, elevassistenter, ledning och elevhälsa.

## STEG 1. RUSTA ALLA VUXNA PÅ SKOLAN

- Se videon "Kunskap om våld mot barn" (25 minuter) tillsammans med alla vuxna på skolan på en APT eller studiedag. Den går också att läsa i en folder.
- Se videon "Skolan som en trygg och läkande plats" (45 min inklusive 20 min gruppsamtal) tillsammans med alla vuxna på skolan på en APT eller studiedag. Den går också att läsa i en folder.
- Alla vuxna på skolan övar enskilt eller tillsammans på svåra samtal i Snacka tryggets digitala verktyg. (45 minuter).
- Utse någon eller samordna själv: att samla in frågor från personalen till socialtjänsten, bjud in till ett möte, håll i mötet och utvärdera tillsammans med personalen. Till er hjälp finns en checklista inför samtalet och en mötesinbjudan. (45 min + 60 min)

## STEG 2. ENGAGERA ELEVER FRÅN ÅK 4 GENOM FYRA KLASSRUMSUPPLÄGG

- Skapa förutsättningar: vilka ska vara med och hålla i lektionerna?
- Skapa förutsättningar: varje tema har en utcheckning – bestäm vem som kollar igenom elevernas svar och fångar upp de som behövs.
- Meddela gärna vårdnadshavare att ni kommer arbeta med Snacka tryggt

## STEG 3. STÄRK ELEVHÄLSAN

- Möjliggör för elevhälsan att avsätta tid att läsa igenom foldern "Att ställa rutinfrågor om våld". (60 min)
- Elevhälsan ställer rutinfrågor om våld under det vanliga elevhälsosamtalet. Planera gärna in samtalen i nära anslutning till att barnen arbetat med Snacka tryggt i klassen.

## NÄSTA LÄSÅR

- Låt ny personal avsätta tid för steg 1, låt nästa årskull arbeta med Snacka tryggt i klassen, stäm av med elevhälsan och se över checklistan för rutiner på skolan.

# CHECKLISTA FÖR RUTINER PÅ SKOLAN

## ATT GÖRA FRÅGAN OM VÅLD PRATBAR

- Alla vuxna på skolan: ta del av första steget i Snacka tryggt tillsammans som ger er kunskap och förståelse att upptäcka och bemöta barn som utsatts för våld.
- Elever i årskurs 4: arbeta med klassrumsmaterialet i Snacka tryggt.
- Elevhälsan: ställ rutinfrågor om våld under elevhälsosamtalet i årskurs 4.

## ATT HA TILL HANDS

- Lista aktuella telefonnummer till socialtjänsten. Kontaktuppgifter finns på kommunens hemsida. Uppdatera dessa uppgifter regelbundet.
- Undersök hur barn- och ungdomspsykiatriska vården organiserad där ni bor: en första kontakt på vårdcentral, barn- och familjehälsa eller ska familjer vända sig direkt till BUP-mottagning?
- Se över vart Barnahus finns närmast er region och ta reda på hur de kan konsulteras.
- Informera alla som arbetar på skolan om gällande rutiner och vilka på skolan som kan vara ett stöd vid anmälan till socialtjänst och polis.

## VID ORO

- Varför är du/ni oroliga för barnet? Försök att konkretisera vad oron för barnet består av.

- Ska vårdnadshavare informeras? Kom ihåg att de inte ska kontaktas, exempelvis vid misstanke om fysiskt våld, sexuella övergrepp eller hedersförtryck inom familjen.
- Om du är osäker, rådfråga socialtjänsten innan anmälan görs. Du kan alltid bolla din oro med socialtjänsten anonymt för att få vägledning och stöd.
- Skapa rutiner för personalen. Att lämna uppgifter om misstanke om våld kan kännas jobbigt. Säkerställ att personalen har stöd vid behov.
- Mistänks, eller har ett brott begåtts ska alltid en polisanmälan göras.

## FÖLJ UPP

- Hur mår barnet nu, tänk på att våga fråga och att barnet kan behöva stöd före, under och efter en anmälan. Se till att det finns uppbyggda rutiner för att ge stöd på skolan.
- Be socialtjänsten om återkoppling när orosanmälan görs för att på bästa sätt stötta barnet under pågående eventuell utredning, om detta är möjligt.
- Samverka med elevhälsa och lotsa barn och unga som behöver till vårdcentral, barn och familjehälsa eller barn- och ungdomspsykiatri för bedömning.
- Gör en ny orosanmälan om oron kvarstår för barnets situation.

Det här är en del av  
**Snacka tryggt – om våld mot barn**

Snacka tryggt gör det lättare att prata om våld mot barn, för både vuxna och barn i skolan.

Allt material hittar du på:  
**[www.raddabarnen.se/snacka-tryggt](http://www.raddabarnen.se/snacka-tryggt)**